

Barnbokslut 2022

Socialnämnden Sydväst

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
1.1	Bakgrund och syfte	3
1.2	Viktiga begrepp	4
1.3	Fyra grundläggande principer	4
2	Barnbokslut.....	6
2.1	Uppföljning av föregående års utvecklingsområden och åtgärder	7
2.2	Nulägesanalys kopplat till de grundläggande artiklarna och barnrättsplanen	9
2.2.1	Väsentliga förändringar i förvaltningen och resurssättning av barnrättsarbetet	9
2.2.2	Artikel 2 – Principen om icke-diskriminering	10
2.2.3	Artikel 3 – barnets bästa	11
2.2.4	Artikel 6 – barns rätt till liv, överlevnad och utveckling	13
2.2.5	Artikel 12 – barns rätt till delaktighet.....	14
2.2.6	Övriga artiklar i barnkonventionen – kopplat till planens fyra fokusområden	15
3	Utvecklingsområden och vägen framåt.....	17

1 Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

Barns rättigheter är mänskliga rättigheter. De gäller alla barn, utan åtskillnad. Barns rättigheter är individuella rättigheter, det innebär att stadens verksamheter behöver ha kunskap om rättigheterna och ta hänsyn till barns olika förutsättningar. Att arbeta barnrättsligt innebär att utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter tillgodose det enskilda barnets rättigheter inom det som är stadens uppdrag. Staden ska efterfråga barnets delaktighet samt utgå från barnets bästa. Barn är varje människa under 18 år i konventionens mening.

FN:s konvention om barnets rättigheter, eller barnkonventionen som den ofta kallas, antogs av FN:s generalförsamling den 20 november 1989 och ratificerades av Sverige 1990. Den 1 januari 2020 blev barnkonventionen lag i Sverige.

Kommunfullmäktige uppdrog 2020-06-16, § 20 till kommunstyrelsen att ta fram en stadenövergripande barnrättsplan, samt till samtliga nämnder och styrelser att årligen upprätta ett barnbokslut. Barnrättsplanen antogs av kommunfullmäktige 2022-06-09 § 12.

Ett barnbokslut är en sammanställning och ett underlag för nämnder och styrelser att få en bild om den egna verksamhetens arbete och resultat i sitt barnrättsarbete utifrån barnkonventionens artiklar, i syfte att tillgodose barn och ungdomars rättigheter utifrån barnkonventionen. Barnbokslutet ska ta sikte på de fyra grundläggande principerna vilka är artikel, 2, 3, 6 och 12, men även inkludera andra artiklar i barnkonventionen som identifierats som aktuella av den egna verksamheten.

Det första barnbokslutet upprättades 2021 och innehöll en nulägesanalys med en lägesbild av var de egna verksamheterna stod i förhållande till barnkonventionen. Nulägesanalysen skulle ge en vägledning till vilka utvecklingsområden och förbättringsåtgärder som verksamheten behöver göra.

Årets barnbokslut tar sikte på uppföljning av hur det har gått med föregående års utvecklingsområden, en ny nulägesanalys över barnrättsarbetet i förvaltningen samt vilka prioriterade utvecklingsområden som finns. Bedömning av resultat och eventuella effekter är en utvecklingsfråga.

Det upprättade barnbokslutet läggs som bilaga i årsrapporten till egen nämnd och styrelse. Stadsledningskontoret gör därefter en sammanställning av boksluten inom ordinarie uppföljningsprocess, för att följa vilka förflyttningar som görs i Göteborgs Stad för att barn ska få sina rättigheter tillgodosedda.

Sammanställningen stäms av med ungdomsfullmäktige för att inhämta deras synpunkter och återredovisas därefter till kommunstyrelsen och

1.2 Viktiga begrepp

Det finns några viktiga begrepp att känna till i sammanhanget. Begreppen har olika innebörd men kan vara enkla att förväxla och det är därför viktigt att förstå deras innebörd. Begreppen ger också stöd i analysen i vilken grad verksamheten lever upp till de fyra grundläggande principerna

Barnperspektiv: Den kunskap om barn som vuxna utgår från när de avser att göra något utifrån barnets bästa. Vuxnas perspektiv kan därför skilja sig från hur barnet upplever och förstår samma situation. Barnperspektivet är en färskvara som förändras över tid.

Barns perspektiv: När det gäller barnets perspektiv är det nödvändigt att ett barn fått uttala sig i den aktuella frågan. Det är det som visar sig för barnet som är det intressanta när vi pratar om barnets eget perspektiv. Genom att fråga efter barnets synpunkter levandegörs barnets eget perspektiv. Det handlar om det enskilda barnets synpunkter.

Barnrättsperspektiv: Utgångspunkten är FN:s barnkonvention. Barnrättsperspektiv innebär att alla besluts- och arbetsprocesser är barnrättsbaserade, det vill säga utgår från konventionens fyra grundläggande principer och övriga rättigheter i konventionen.

1.3 Fyra grundläggande principer

De fyra grundläggande artiklarna utgör alltid grunden för ett barnrättsarbete och ingår i barnbokslutet.

Nedan framgår det fyra grundläggande artiklarna:

Artikel 2: Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3: Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Begreppet ”barnets bästa” är konventionens grundpelare. Vad som är barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall och hänsyn ska tas till barnets egen åsikt och erfarenhet. Det betyder inte att det alltid ska vara utslagsgivande, även andra intressen kan ha samma eller större betydelse. Beslutsfattare ska dock ha i åtanke att barnets bästa inte bara är ett intresse bland andra, utan det är ett intresse som måste ges särskild vikt. Det ska också noteras att ett och samma beslut kan röra flera barn eller grupper av barn med olika intressen.

Artikel 6: Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling. Med utveckling menas främjandet av god fysisk, andlig, moralisk, psykisk och social utveckling.

Artikel 12: Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör

barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.

2 Barnbokslut

Årets barnbokslut tar sikte på uppföljning av hur det har gått med föregående års utvecklingsområden, en ny nulägesanalys över barnrättsarbetet i förvaltningen samt vilka utvecklingsområden som prioriteras framöver för att stärka barnrättsarbetet.

Barnbokslutet utgår ifrån barnkonventionens fyra grundläggande principer/artiklar 2, 3, 6 och 12 enligt ovan. Barnbokslutet ska även inkludera arbetet med andra artiklar i barnkonventionen som identifierats som relevanta och aktuella utifrån verksamhetens uppdrag.

Det finns också kopplingar mellan barnbokslutet som upprättas och barnrättsplanen. Barnrättsplanen innehåller insatser kopplat till *kompetenshöjning, styrning och ledning* samt *insatser direkt riktade till barn*. Barnrättsplanens insatser ger en vägledning till hur ett systematiskt barnrättsarbete kan bedrivas som baseras på de grundläggande artiklarna. I barnrättsplanen finns även fyra fokusområden som barnrättsarbetet främst ska fokusera på, vilka knyter an till flera av barnkonventionens övriga artiklar. Fokusområdena är:

- Utbildning
- Fritid
- Trygghet
- Hälsa

Någon separat uppföljning av barnrättsplanen kommer inte att ske, utan följs via de årliga barnbokslut som upprättats.

2.1 Uppföljning av föregående års utvecklingsområden och åtgärder

Nedan finns en kortfattad sammanfattning över hur det har gått med förvaltningens utvecklingsområden som identifierades i föregående års barnbokslut.

Utvecklingsområden från nulägesanalys 2021	Åtgärder	Kommentar och eventuella resultat
Beakta barnkonventionen i uppföljning på grupp- och organisationsnivå samt hur barnperspektivet omhändertas i strategiska beslut.	· Västermodellen (en enhet) · Påbörjad implementering av enkät till HVB-placerade barn · I Trygg-I arbetet görs det till viss del men kan bli bättre · Inom stadsutveckling pågår utveckling av arbetet med barnkonsekvensanalyser i detaljplanarbete. · Behovsinventeringar görs på skolor där man har skola som arena och Lights on, vilket bidrar till beslut om vilka satsningar som görs	Inom enskilda enheter och avdelningar har barnperspektivet använts på grupp- och organisationsnivå i uppföljningar och beslut till viss del. Det kan utvecklas och systematiseras inom flera områden. En viktig förutsättning är också tillgång till underlag i form av statistik och/eller stödmaterial.
Uppföljning utifrån ålder och kön	· Omhändertas inom aktualiseringsstudien gällande aktualiseringar för barn och unga. · Trygg I-arbetet bygger sina strategier på enkäter/underlag som äldre barn (16+) svarat på. Yngre barns röster saknas och är ett utvecklingsområde. · Inom Fritidsverksamheten finns uppföljning utifrån kön och ålder med hjälp av Loggboken. Under 2023 kommer också Skola som arena/Lights-on börja använda loggboken.	En viktig del i att kunna omhänderta barnperspektivet i strategiska beslut inom förvaltningen och olika verksamheter, är tillgång till underlag. Uppföljning och statistik kan inom flera områden i förvaltningen fortsatt utvecklas utifrån tex. ålder och kön.
Staden behöver säkerställa att barn får tillgång till insatser som motsvarar behoven oavsett om ärendet handläggs av individ- och familjeomsorg eller funktionsstöd.	· En stadenövergripande utredning gällande gränssnitt mellan socialförvaltningarna och funktionsstöd gjordes 2022. · Arbetsgrupper har tillsatts med tillhörande processledare för att arbeta med gränssnitt mellan förvaltningarna. · Arbete med kategoriplan för barn och unga har påbörjats.	Påbörjat arbete behöver fortsätta för att barn med funktionsnedsättningar ska få det stöd och de insatser som de är i behov av.

Barn som lever i hederskultur, barn som inte kommer till skolan och barn som lever gömda i Sverige är barn som är svåra att nå.	Information till grundskolor om barn och unga mottagningsenheten. Inom Fritid och Förebyggande och främjandeenhetens arbete med Lights on och Skola som arena försöker man nå unga som inte får lov att delta på andra mötesplatser. FCA-arbetet är en viktig del i arbetet att nå barn och deras familjer.	Resursteam heder genomför kompetenshöjande insatser för de som jobbar med målgruppen. Som en trygghetsskapande åtgärd och för att öka möjligheterna för unga i hederskontext att besöka mötesplatserna har fritid könsuppdelade aktiviteter. Förvaltningen behöver fortsätta arbeta för att nå de barn som är svårare att nå. Barnen riskerar annars att fara illa och inte få sina rättigheter tillgodosedda.
För att säkerställa att barnperspektivet beaktas skulle mallen för tjänsteutlåtanden kunna kompletteras med frågor.	Det finns inte en egen rubrik för barnperspektivet i nuvarande tjänsteutlåtandemall. Det ingår idag under bedömning social dimension där barnperspektivet kan lyftas in, vilket görs till viss del i vissa ärenden till nämnden	Om möjligt kommer förvaltningen att justera mallen för tjänsteutlåtande.
I förvaltningens strategiska trygghetsarbete kan barnperspektivet stärkas	· Folkhälsa bidrar med medel varje år för att stärka trygghetsarbetet genom tex demokratidagen och familjecentralerna. · Trygg-i-samordningen lyfter, som tidigare nämnts, att barnperspektivet och barns perspektiv tas i beaktande i delar av de aktiviteter som genomförs till exempel i samband med framtagande av lägesbilder och beslut om insatser men att detta arbete behöver stärkas. · Inom Stadsutveckling är trygghet en viktig aspekt av uppdraget och i de processer man är i har barnperspektivet påtalats. · Demokratidagen är ett exempel och ett viktigt tillfälle för barn och unga att lyfta viktiga frågor. Ett utvecklingsområde är mer dialog med barn och unga i olika frågor som berör dem inom trygghetsområdet, tex trygghetsvandring med barn och unga	

Enkät där varje barn som placeras vid HVB ska erbjudas möjlighet att svara på frågor om det aktuella HVB hemmet.	Påbörjad implementering hösten 2022.	Fortsatt implementering 2023.
--	--------------------------------------	-------------------------------

2.2 Nulägesanalys kopplat till de grundläggande artiklarna och barnrättsplanen

Nedan finns en nulägesanalys över förvaltningens barnrättsarbete. Först beskrivs övergripande förutsättningar och eventuella förändringar i förvaltningen som påverkar barnrättsarbetet. Därefter finns en analys utifrån de grundläggande artiklarna i barnkonventionen.

2.2.1 Väsentliga förändringar i förvaltningen och resurssättning av barnrättsarbetet

Väsentliga förändringar i verksamheten som påverkar barn direkt eller indirekt sedan förra barnbokslutet

Inom förvaltningen påverkas barn direkt eller indirekt inom all verksamhet. Det innebär att alla förändringar som sker på något sätt direkt eller indirekt påverkar barn. Pågående förändringsarbete och utveckling sker kontinuerligt i förvaltningen på olika nivåer för att effektivisera, utveckla och anpassa verksamheten utifrån budgetförutsättningar, lagstiftning och omvärldens kontext.

Några väsentliga förändringar som skett under året som verksamheterna lyfter är:

- Nytt ramavtal för familjehem, HVB och öppenvård. Innebär fler upphandlade leverantörer.
- Fortsatt implementering av LÖSA ((lösningar för delaktiga och trygga barn). Ska stärka barns delaktighet inom barn och unga myndighet.
- Påbörjad implementering av enkät med frågor till HBV-placerade barn. En del av den systematiska kvalitetsuppföljningen.
- Ett specialiserat team (ungdomsgruppen) inom myndighet barn och unga som arbetar specialiserat med barn och unga på väg in i eller i kriminalitet.
- Omorganisering inom avdelning Barn och unga påverkar indirekt. Omorganisering tar tid där nya strukturer ska sättas.
- Ökat antal aktualiseringar 2022 inom barn och unga som verksamheten behöver anpassas utefter.
- Avdelningarna Barn och unga och Vuxen och försörjningsstöd fortsätter att stärka samverkan genom arbete med en gemensam plattform som syftar till ökad samsyn och stärkt helhetsperspektivet i gemensamma ärenden.
- Arbetet med att starta ett familjeväldsteam har påbörjats under hösten. Teamet kommer att bestå av medarbetare med spetskompetenser från avdelningarna Vuxen och försörjningsstöd och Barn och unga.
- Socialnämnd Sydvest fick i juni 2022 i uppdrag att samordna anordnandet av boenden för personer som anvisas till Göteborg enligt massflyktsdirektivet. Under 2022 anvisades 682 personer till Göteborg, varav 184 barn. Förvaltningen har tillsammans med idéburna organisationer byggt upp boenden för målgruppen.

- Personalomsättning i förvaltningen

Resurser för att förbättra barns villkor

Inom socialförvaltningarna ingår det i grunduppdraget för flera verksamheter att ständigt arbeta för att förbättra och bidra till barns likvärdiga villkor. Flera av de förstärkta satsningar som görs inom verksamheterna finansieras av externa medel. Vid förstärkta satsningar riktas de ofta till områden där barn generellt har sämre livsvillkor än andra områden. För 2023 och framåt är det oklart om och vilka externa medel och resurser som kommer att finnas. Exempel på satsningar som har gjorts under 2022 är:

- Extra resurser till föreningar för att stärka barns rätt till meningsfull fritid.
- Ytterligare ett SkolFam team som arbetar med att stärka skolresultat för familjehemsplacerade barn.
- Inom myndighet finns nu ett team (ungdomsgruppen) som är specialiserade på ungdomar på väg in i eller i kriminalitet.
- Extra medel från Hälso-Sjukvårdsnämnden för att på olika sätt bidra till barns likvärdiga villkor, till exempel simaktiviteter och demokratiaktiviteter.
- Inom stadsutveckling har extra resurser tillsatts för att genomföra barndialog kopplat till program för Tynnered. Det resulterade i ett dokument och kunskaper till arbetet med programmet.
- Statliga medel har tillkommit 2022 som möjliggjort satsning på SSPF, lovverksamhet, fler fältassistenter och mer personal inom fritidsverksamheten.

2.2.2 Artikel 2 – Principen om icke-diskriminering

Artikel 2 handlar om att alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

För verksamheter vars primära målgrupp är barn och unga är kunskapen om och följsamheten till barnkonventionen generellt hög. Inom avdelning Barn och unga har utbildningssatsningar genomförts under året inom områden såsom sexuellt våld och övergrepp och kunskapshöjningar för målgrupper inom psykiatri och funktionsnedsättning. Mycket av barnkonventionens intentioner finns även i annan lagstiftning som styr verksamheten. Inom avdelning Velfärd och fritid har kompetensutveckling skett i normkritik, barn med funktionsnedsättning och hedersrelaterat våld och förtryck vilket har ökat kunskapen om dessa målgrupper.

För verksamheter vars primära målgrupp inte är barn, bedöms kunskap och uppmärksamhet kring barnkonventionen stärkts under året även om det fortsatt finns behov av ökad kunskap samt stöd i hur barnrättsarbete kan stärkas.

Möjlighet att följa statistik utifrån de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion och trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder är begränsad utifrån dataskyddsförordningen, barnens rätt till privatliv artikel 16 etc. Utifrån detta saknas det stöd för uppföljning i verksamhetssystemen.

Uppföljning kan i viss utsträckning göras utifrån ålder och kön vilket lyftes som ett utvecklingsområde i föregående barnbokslut. Inom avdelning Barn och unga omhändertas det för aktualiseringar inom aktualiseringsstudien som görs över

staden. Fortsatt utveckling kan ske inom andra områden inom avdelningen.

Försörjningsstöd följer månadsvis antal hushåll med barn i biståndsärenden. Även avdelning Boende och hemlöshet följer antal barn som finns inom avdelningens verksamheter. Utvecklingspotential finns dock i att också tydliggöra och använda underlaget inom verksamheterna.

Inom fritid finns mötesplatsenkäten med fokus på deltagarnas upplevelse av delaktighet, trygghet och bemötande. Av de som svarat på mötesplatsenkäten, vilken vänder sig till barn och unga mellan 12 och 20 år, som har ett funktionshinder så har man framför allt identifierat barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Lokalerna skulle till exempel behöva ses över utifrån detta perspektiv. Åtgärder har också gjorts för att avhjälpa fysiska hinder i verksamheten.

Inom Trygg-i arbetet är statistiskt underlag för framtagande av mål och strategier ett utvecklingsområde utifrån barnperspektivet. Den statistik som finns till förfogande grundar sig i stor utsträckning på trygghetsundersökningar som vänder sig till personer 16 år och uppåt. Den borde innefatta statistik om barn och hur barn har det.

Inom enheten Främjande- och förebyggande kommer uppföljning avseende kön och ålder stärkas framöver med hjälp av Loggboken i de aktiviteter som genomförs via Skola som arena och Lights on.

SPINK (Samlad placerings och inköpsfunktion) följer löpande upp statistik från placeringsformulär och hur placeringar löses. Utbudsbristen gällande HBV för yngre barn har uppmärksammats. Under 2022 har nya ramavtal för alla delar inom barn och unga tecknats (familjehem, HVB, öppenvård). I ramavtalen ställs krav på att alla leverantörer samt tillhörande personal ska ha god kännedom och följsamhet gentemot barnkonventionen. Under hösten 2022 påbörjades arbetet med kategoriplan barn och unga vilket syftar till att säkra behovsförsörjningen för barn och unga utifrån socialtjänstens ansvarsområde.

SPINK har uppmärksammat risk med att barns situation inte alltid följs upp när de placeras tillsammans med en vuxen vid ett skyddat boende (i de fall den vuxnes föräldraförmåga bedöms som god och barnet inte har ett eget ärende). SPINK har också uppmärksammat att flera skyddade boende inte tar emot pojkar över en viss ålder, vilket gör att de riskerar att bli kvar i situationen som övriga familjen behöver skyddas från.

2.2.3 Artikel 3 – barnets bästa

Artikel 3 innebär att vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Det kan till exempel innebära utveckling av arbetssätt, rutiner och stöd för att göra systematiska provningar av barnets bästa i verksamheten.

Beslut som berör barn kan ske både på individnivå och på grupp- eller organisationsnivå.

Barn och unga myndighet styrs av lagstiftning som innebär att barnets bästa ska beaktas vid beslut som rör barn på individnivå. Det innebär att barnets bästa beaktas i alla beslutsprocesser tex inför beslut om att inleda utredning, beslut om insats, beslut om att avsluta insats. Avdelningen arbetar utifrån BBIC som

innefattar stödfrågor och anvisningar som ett stöd och påminnelse om att barnets bästa ska prövas i alla delar av socialtjänstprocessen. Under 2022 har avdelningen fortsatt implementera LÖSA (lösningar för delaktiga och trygga barn). LÖSA ger stöd för att arbeta systematiskt utifrån barnets bästa och delaktighet. Avdelningen har också utvecklat de systematiska egenkontrollerna vilket bidrar till att synliggöra och identifiera eventuella utvecklingsområden utifrån om barnets bästa har beaktats vid beslut.

Inom försörjningsstöd finns *"Stödmaterial - Barnrättsperspektiv vid handläggning av ekonomiskt bistånd"* som stöd för handläggare. Användningen av materialet har stärkts under året inom försörjningsstödsenheterna. Inom Vuxenenheten finns rutinen *"Förstärkt barnrätt i vuxenärenden"*. Rutinens syfte är att den ska vara ett hjälpmedel för socialsekreterare som handlägger vuxenärenden att praktiskt tillämpa ett barnrättsarbete i enlighet med barnkonventionen. Avdelningen har haft extra satsning på barnrättsarbetet på metodmöte och ärendegenomgångar under hösten och arbetet fortsätter även 2023.

Inom välfärd och fritid finns olika verktyg för att ta hänsyn till barns bästa och delaktighet. Verksamheten lyfter att det kan vara svårt att nå vissa grupper, till exempel inför demokratidagar och dialoger. Fritidsverksamheten når i viss utsträckning barn och ungdomar som inte kommer till skolan och där finns en möjlighet att få kontakt och ökad delaktighet.

Vid beslut om fördelning av föreningsbidrag ställer förvaltningen krav på att föreningar har ett barnperspektiv i sin verksamhet som skapar trygga miljöer för barn.

Inom miljö- och demokrati finns ett behov av att tydligare lyfta barnperspektivet i miljöarbetet, hur barnen påverkas mest. Inom Trygg-i arbetet är analyser och beslut utifrån barnets bästa ett utvecklingsområde. Det finns behov av en systematik och att göra målgruppsanalys både vid framtagande av lägesbilder samt åtgärder och uppföljning av dessa. Hur en sådan målgruppsanalys ska se ut behöver man ta fram verktyg för. Inom stadsutveckling utvecklas kvalitén och systematiken kontinuerligt genom det stadenövergripande arbete som görs över staden för att förbättra arbetet med barnkonsekvensanalys och social konsekvensanalys.

SPINK följer löpande upp aktuella utförare på olika sätt. Basuppföljningen kontrollerar att verksamheten har tillstånd samt dess ekonomiska stabilitet. Dessutom följs eventuella tillsynsrapporter samt inkomna synpunkter från myndighetsutövning. Under hösten 2022 påbörjades implementeringen av uppföljning av alla HVB-placeringar efter tre månader via enkäter. Dessa enkäter skickas ut till ansvarig socialsekreterare. Enkäten innehåller frågor till både socialsekreterare och det placerade barnet.

I SPINKS uppföljning syns att andelen akuta ärenden ökar. Det kan innebära risker för att placering och insatser inte i samma utsträckning som vid planerade insatser gynnar barnets utveckling. Det nya ramavtalet avseende jourhem ställer krav på att de jourhem som upphandlas ska vara utredda och godkända av Göteborgs stad. Syftet är att skydda barn som behöver placeras akut genom att endast tillåta jourhem som utretts och godkänts av staden. Fortsatt arbete behövs med fokus på att säkra barnens situation vid placering i skyddat boende.

De verksamheter, inom avdelning Boende och hemlöshet, som tar emot familjer med barn har som rutin att beakta barnperspektivet i uppföljningar. Stödmaterial för verksamheterna inom boende och hemlöshet efterfrågas dock. Bland annat rutiner för hur social dokumentation kan innefatta barnperspektivet. Kompetens

finns inom några verksamheter inom avdelningen vilket kan användas som inspiration brett i avdelningen.

2.2.4 Artikel 6 – barns rätt till liv, överlevnad och utveckling

Artikel 6 handlar om att barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling utifrån sina förutsättningar.

För flera av förvaltningens verksamheter ingår det i grunduppdraget att direkt eller indirekt arbeta för att alla barn och unga ska kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar.

Barn och unga arbetar utifrån BBIC (barns behov i centrum) och därigenom säkerställs att barnets behov av stöd bedöms utifrån flera perspektiv.

När barn finns med i ärenden som handläggs inom avdelning Vuxen och försörjningsstöd görs alltid en anmälan till barn och unga om det finns en oro för barnet. Stöd och hjälp till vuxna som har barn i sin närhet påverkar också barnens förutsättningar. För det vräkningsförebyggande arbetet finns en tydlig målsättning att inga barnfamiljer ska vräkas från sin bostad. En avsiktsförklaring har tecknats för samverkan i arbetet med att förebygga avhysningar mellan de fyra socialförvaltningarna och Framtidenkoncernen (de allmännyttiga bostadsbolagen och störningsjouren). Syftet med avsiktsförklaringen är att stärka samverkan och bidra till att minska antalet hushåll och barn som drabbas av avhysning.

Barns rätt till liv, överlevnad och utveckling utifrån sina förutsättningar innebär ofta att olika aktörer behöver samverka för att ett helhetsperspektiv ska tillses. Arbetet behöver då utgå utifrån barnet snarare än hur en förvaltning eller andra aktörer är organiserad. Utifrån ett barnperspektiv kan barnet och dess familj vara i kontakt med en mängd olika verksamheter och professioner till exempel flera olika verksamheter inom socialförvaltningen och även andra aktörer såsom skola, förskola, hälso – sjukvård, Försäkringskassan mfl.

Intern samverkan inom förvaltningen är därför en viktig aspekt som på olika sätt stärkts under året. Avdelningarna Barn och unga och Vuxen och försörjningsstöd har påbörjat ett arbete med en gemensam plattform för att stärka helhetsperspektivet kring berörda barn och dess familj. Inom förvaltningen har också arbetet påbörjats med att bygga upp UngSydväst vilket innebär att samla kompetens och insatser inom hela förvaltningen kring målgruppen barn och unga som är på väg in i eller i kriminalitet. Förvaltningen har också påbörjat ett utvecklingsarbete med att organisera ett familjevårdsteam för att samverka internt kring familjer där våld förekommer.

Stärkt intern samverkan inom avdelningar har också pågått under året till exempel mellan myndighet och öppenvård inom avdelningen Barn och unga samt mellan vuxen och försörjningsstöd inom avdelning Vuxen och försörjningsstöd.

Sedan tidigare pågår också till exempel FCA – arbetet (familjecentrerat arbetssätt) för att stärka arbetet kring familjer samt SSPF-arbetet (samverkan mellan grundskola, Socialtjänst, Polis och Fritid) för att stärka arbetet kring ungdomar.

Stärkt intern samverkan är fortsatt ett utvecklingsområde inom förvaltningen för att stärka helhetsperspektivet kring barn och unga.

Extern samverkan med andra aktörer är också en viktig aspekt för förvaltningens verksamheter för att kunna arbeta med ett helhetsperspektiv. Inom barn och unga

finns flera viktiga aktörer såsom grundskola, förskola, fritid, psykiatri, funktionsstöd och civila organisationer såsom Maskrosbarn och BRIS.

Extern samverkan är fortsatt en utmaning inom några områden. Avdelning Barn och unga har många barn inom verksamheten som har funktionsnedsättningar eller är i behov av hälso-sjukvård, främst psykiatri. För att dessa barn ska få sina behov tillgodosedda krävs fortsatt stärkt samverkan med hälso-sjukvård och funktionsstöd. Ofta uppstår målkonflikter utifrån att de olika aktörerna arbetar utifrån olika lagstiftningar med olika fokus. En stadenövergripande arbetsgrupp är tillsatt under året för att hantera gränsdragningsproblematiken mellan socialförvaltningarna och funktionsstöd.

Inom avdelning Velfärd och fritid är också samverkan en viktig aspekt. I Trygg I - arbetet förekommer många samverkansparter såsom polis och civilsamhället. Inom fritid har samverkan med bostadsbolagen stärkts utifrån att de har satsat på socialt engagemang. Skola är också en viktig samverkanspart för avdelningen som kan stärkas ytterligare.

Fritidsbanken är exempel på verksamhet som har inverkan på barn och ungas möjlighet till en meningsfull fritid inom stadsområdet och som samtidigt bidrar till hållbara livsmiljöer för både barn och unga. Demokratidagen är en annan aktivitet där innehållet arbetas fram tillsammans med barn. I år var temat psykisk ohälsa. De tjänstemän och politiker som deltar har möjlighet att fånga upp frågor som är viktiga för barn att arbeta vidare med.

Inom stadsutveckling lyfts barnperspektivet in i detaljplaneskeden för att säkra tillräckligt bra utemiljöer på förskolor och skolor. Samverkan sker också internt inom förvaltningen med t.ex. fritid för att få in deras perspektiv och lyfta det vidare i en detaljplaneprocess.

Inom SPINK görs leverantörsuppföljningar som förebygger att oseriösa aktörer används i staden. Fortsatt fokus för SPINKS arbete är att säkra barns situation vid placering på skyddat boende.

Inom avdelning Boende och hemlöshet som arbetar med barn och unga sker samverkan utifrån uppdraget med till exempel skola och myndighet. Inom avdelningen efterfrågas utbildning inom BBIC vilket är något som staden inte ännu har kunnat erbjuda.

2.2.5 Artikel 12 – barns rätt till delaktighet

Artikel 12 innebär att barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.

För avdelning Barn och unga är barns delaktighet en utgångspunkt för verksamheten och finns även med i annan lagstiftning som styr verksamheten. För att göra barn delaktiga i individärenden används till exempel BBIC och LÖSA. En enhet har också använt Västermodellen för att utveckla verksamheten utifrån barns egna röster. Barns delaktighet är fortsatt identifierat som ett prioriterat utvecklingsområde inom avdelningen. Inom avdelningen har två forskningsprojekt gällande barns delaktighet påbörjats, varav en handlar om barns delaktighet i öppenvården och en om LÖSA som har implementerats under året. Vid strategiska beslut inom avdelningen används ofta ett barnperspektiv, även om det är ett utvecklingsområde. Avdelningen har under året satsat på att arbeta med

unga med normbrytande beteende och som är på väg in i eller i kriminalitet. Dessa är en målgrupp som kan vara svår att nå. Även hemmasittare är en målgrupp som verksamheterna har svårt att nå, kännedom om dem kommer ofta sent. Avdelningen signalerar att de desinformationskampanjer som spridit sig under året påverkar möjligheterna att också nå föräldrar. Desinformationskampanjerna påverkar tilliten till socialtjänsten och viljan att ta emot stöd.

Inom avdelningen Vuxen och försörjningsstöd är inte barn direkt målgrupp, utan den vuxne. Enskilda samtal med barn hålls inte. Barnperspektivet ska dock beaktas i enlighet med rutiner och lyfts i den utredningsmall som används i handlägningsprocessen.

Inom miljö- och demokratifrågor finns utvecklingspotential i att ha med barn i dialoger. Mycket arbete görs inför och under demokratidagen där det är de unga som är delaktiga i innehållet och genomförandet av dagen. Inom folkhälsoperspektivet lyfts att i uppföljning finns dock utvecklingspotential i att se över vilka barn som nås utifrån befolkningsperspektivet.

Inom det strategiska trygghetsarbetet kan barnperspektivet stärkas. De regelbundna trygghetsundersökningar som görs vänder sig till vuxna. Det saknas fokus på barn och deras arenor utanför skolan.

Inom stadsutveckling finns fortsatt förbättringspotential inom staden vad gäller barns delaktighet och för att genomföra fler dialoger med barn.

Inom fritidsverksamheten har forum för delaktighet utökats. Barn är sedan tidigare är involverade i strategiska frågor.

Under 2021 påbörjades ett arbete med att ta fram en enkät där varje barn som placeras vid HVB ska erbjudas möjlighet att svara på frågor om det aktuella HVB hemmet. Arbetet leds av Spink i samarbete med barn och unga myndighet och FoU Väst. Under hösten 2022 påbörjades implementeringen av enkäten. Syftet är att fånga upp och också använda barnens röst på aktuella HVB-hem i uppföljning och planering.

För andra strategiska beslut i förvaltningen kan arbetet med barnkonsekvensanalyser fortsatt stärkas. I mallen för tjänsteutlåtanden finns stödfrågor för att säkerställa att konsekvenser utifrån ekonomisk, social och ekologiskt perspektiv beaktas. I flera av förvaltningens tjänsteutlåtanden beskrivs konsekvenserna utifrån ett barnperspektiv inom ramen för de stödfrågorna. För att säkerställa att barnperspektivet beaktas skulle mallen för tjänsteutlåtanden kunna kompletteras med frågor.

2.2.6 Övriga artiklar i barnkonventionen – kopplat till planens fyra fokusområden

Många artiklar kan appliceras på det som verksamheterna inom förvaltningen arbetar med på olika nivåer. En del av artiklarna finns inom annan lagstiftning som verksamheterna arbetar utifrån, till exempel socialtjänstlagen och LVU. Nedan framkommer de övriga artiklar utöver grundartiklarna som förvaltningen har identifierat som är relevanta för förvaltningens verksamheter.

- 9. Barn ska inte skiljas från sina föräldrar, utom när det är nödvändigt för barnets bästa.
- 11. Varje stat ska bekämpa olovligt bortförande och kvarhållande av barn i

utlandet.

- 13. Barn har rätt till yttrandefrihet; att tänka, tycka och uttrycka sina åsikter, med respekt för andra personers rättigheter.
- 15. Barn har rätt att delta i föreningar och fredliga sammankomster
- 17. Barn har rätt att få tillgång till information via till exempel internet, radio och tv. Staten ska uppmuntra att det skapas material som är av värde för barn och som inte är skadligt.
- 18. Barnets föräldrar eller vårdnadshavare, har gemensamt huvudansvar för barnets uppfostran och utveckling, med statens stöd.
- 19. Barn ska skyddas mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, inklusive sexuella övergrepp.
- 20. Barn som av olika anledningar inte kan bo kvar i sin hemmiljö har rätt till skydd och stöd från staten, samt rätt till ett alternativt hem.
- 23. Barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv samt hjälp att aktivt delta i samhället.
- 25. Varje stat ska regelbundet se till att ett barn som är omhändertaget av myndigheter behandlas väl.
- 26. Barn har rätt till social trygghet samt till statligt stöd, ifall föräldrar eller annan vårdnadshavare saknar tillräckliga resurser.
- 27. Barn har rätt till skälig levnadsstandard, till exempel bostad, kläder och mat.
- 30. Barn som tillhör etniska, religiösa eller språkliga minoriteter, eller som tillhör ett urfolk, har rätt till sitt språk, sin kultur och sin religion.
- 31. Barn har rätt till lek, vila och fritid
- 33. Barn ska skyddas från narkotika.
- 34. Barn ska skyddas från alla former av sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp.
- 36. Varje stat ska skydda barn från alla andra former av utnyttjande som kan skada barnet.

3 Utvecklingsområden och vägen framåt

Utifrån vad som har framkommit i förvaltningens nulägesanalys och uppföljning av föregående års utvecklingsområden har ett antal prioriterade utvecklingsområden inför kommande år framkommit.

Prioriterade utvecklingsområden 2023	Åtgärder	Förväntade resultat
Stärkt barnperspektiv i samband med beslut på organisation- och strategisk nivå.	Höja kompetensen för när barnkonsekvensanalyser ska göras. Fortsatt implementering av HVB-enkäten. Stärka barnperspektivet inom strategiska trygghetsfrågor.	
Indikatorer för barnrättsarbete i socialförvaltningarna	Fortsätta det gemensamma arbetet mellan socialförvaltningarna kring resultat och effektmått samt socialtjänstrapport.	
Fortsatt arbete med barns delaktighet (individnivå)	Fortsatt arbete med LÖSA. Fortsatt pågående arbete inom fritid. Arbetet med implementering av rutinen kring barnkonsekvensanalys i försörjningsstödsärenden och stärkt barnrättsarbete i vuxenärende.	Att barns delaktighet ökar inom våra verksamheter
Fortsätta stärka samverkan internt för att få ett helhetsperspektiv och arbete kring barn och deras familjer.	Plattformsarbete BoU och VoF, Ung Sydvest. Organisering kring familjer där det finns våld /familjvårdteam	Ett arbete med bättre helhetsperspektivet kring barn och deras familjer
Fortsätta stärka samverkan externt för att få ett bättre helhetsperspektiv och arbete kring barn.	SIP (samordnad individuell plan) SP (samordnad plan) som verktyg. Den stadenövergripande arbetsgruppen med uppdrag om gränsdragningsproblematiken med funktionsstöd. Fortsätta utveckla samverkan med grundskolan.	Genom stärkt samverkan ges bättre förutsättningar att arbeta ned ett helhetsperspektiv kring barn och deras familjer
Utveckla uppföljning och statistik utifrån fler parametrar och inom fler verksamheter	Utveckla statistik kring kön och ålder inom avdelning Barn och unga. Följa antal barn och antal hushåll med barn inom försörjningsstöd.	Möjlighet till bättre underlag för att fatta beslut och planera verksamhet på organisation – och strategisk nivå.

Kompetenshöjning	Avdelning Boende och hemlöshet - grundutbildning för chefer och medarbetare i barnkonventionen ex webutbildning VGR. Utbildning i BBIC för berörda enheter inom avdelning Boende och hemlöshet.	
Stödmaterial/ rutiner	Avdelning Boende och hemlöshet - gemensamt stödmaterial för avdelningen som stöd för enheterna. Ta fram rutiner anpassade för enheterna. Fortsatt arbete med implementering av vräkningsförebyggande rutin.	
Fortsatt organisering kring unga på väg in i eller i kriminalitet	Uppbyggnad av Ung Sydväst.	
Fortsätta stärka arbetet med att nå barn och deras familjer som har behov av tidiga insatser	Samverkan internt samt externa aktörer såsom regionen, grundskola, förskolan, funktionsstöd etc.	